

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Utrecht, 7 april 2021

Betreft:

**Gebruik gevaarlijke insecticiden ter bestrijding van
luizen, vlooien en teken bij hond en kat**

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw C. Schouten,
Bezuidenhoutseweg 73,
2594 AC Den Haag

Aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer H. de Jonge,
Parnassusplein 5,
2511 VX Den Haag

Zeer geachte mevrouw Schouten, zeer geachte heer de Jonge,

PAN Nederland is zeer verontrust over het gebruik van gevaarlijke chemische insecticiden die door het Europese Medicijn Agentschap (EMA) en het College ter Beoordeling Geneesmiddelen (CBG) in hoge concentraties zijn toegelaten ter bestrijding van vlooien, luizen en teken bij huisdieren die niet bedoeld zijn voor voedselproductie, zoals hond, kat of cavia. Deze middelen zijn bij gebruik niet op mogelijke risico's voor het milieu getest. Ook wordt bij de toelating geen rekening gehouden met de overdracht van deze stoffen van dier op mens.

Wij hebben in ons onderzoek de belasting van menselijk haar van 21 vrijwilligers, voornamelijk wonende in stedelijk gebied, op bestrijdingsmiddelen onderzocht en de middelen die ter bestrijding van luizen, vlooien en teken bij hond en kat toegepast worden, onder de loep genomen. In bijna de helft van de geteste personen werd het insecticide permethrin gevonden dat als diergeneesmiddel en als biocide toegepast mag worden. Het hoogst gehalte permethrin (1,9 mg/kg haar) was waarschijnlijk afkomstig van een met permethrin behandeld huisdier. Fipronil werd bij 14% van de testpersonen in dermate hoge gehalten gevonden (tot 0,31 mg/kg haar) dat het haar als chemisch afval beschouwd moet worden. Kippenmest met een gehalte van 0,010 mg/kg mest moet verbrand worden! Omdat het middel in de landbouw verboden is, is het zeer aannemelijk dat deze zeer toxische insecticide uit anti teken- en vlooienmiddelen stamt, dat ter bestrijding van ongedierte in hoge dosis bij honden en katten wordt toegepast.

Deze en andere zeer sterk werkende insecticiden worden onder honderden verschillende merknamen, in verschillende combinaties en in zeer hoge gehalten als 'diergeneesmiddel' door het CBG toegelaten voor de behandeling van huisdieren die niet voor de voedselproductie dienen, zoals hond of kat. Voor de toelating van een diergeneesmiddel voor hond of kat worden echter ecotoxicologische risicobeoordelingen niet nodig geacht, en ook de vergiftiging van dier op mens door contact met het dier of door inademing van het middel, wordt bij de risicobeoordeling buiten beschouwing gelaten.

Om een indruk te geven van de toxiciteit van de toegelaten insecticiden ter bestrijding van vlooien, teken en luizen bij hond en kat, volgen hier een paar voorbeelden: een **Seresto halsband** van 38 cm bevat voldoende gif (1,25 gram imidacloprid en 0,56 gram flumethrine) om ruim 8 miljoen bijen te doden. De dosis waarbij 50% van een honigbij populatie sterft (LD50) is voor imidacloprid 0,000081mg per bij en voor flumathrin 0,00047 mg/bij.¹

Voor de behandeling van een kat (gemiddeld gewicht circa 4 kg) met **Fipralone** is de aanbevolen dosering 50 mg fipronil. De aanbevolen dosis fipronil per behandeling van een poes is voldoende

¹ PPDB: Pesticide Properties DataBase. <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/atoz.htm>

om ruim 4 miljoen bijen te doden (LD50 honigbij is 0,0000059 mg/bij²). Fipronil is neurotoxisch, mogelijk kankerverwekkend en wordt ervan verdacht een hormoon verstorende werking te hebben^{3a,b}. Ook bij blootstelling aan zeer kleine gehalten zijn chronische negatieve effecten op de gezondheid niet uit te sluiten.

Voor het middel **Adventix spot-on** oplossing wordt voor honden met een gewicht lager dan of gelijk aan 4 kg een minimale dosis aanbevolen van 10 mg/kg lichaamsgewicht imidacloprid (het zeer sterk werkende bijengif) en 50 mg/kg lichaamsgewicht (LG) permethrin. Bij een éénmalige toediening aan een hond van 10 -25 kg, is deze dosis insecticide letaal voor 35 miljoen bijen. Volgens de internationale database (o.a. IUPAC) is de acute LD50 van imidacloprid bij contact met een honigbij 0,000081mg/bij, voor permethrin 0,000024 mg/bij.

De door het CBG geadviseerde dosis van insecticiden ter behandeling van ongedierte bij hond en kat gaan ver boven de acute referentie dosis (ARfD) en de acceptabele dagelijkse inname (ADI) die voor de mens geldt. Het is zeer aannemelijk dat de aanbevolen dosis voor de gezondheid van de behandelde dieren en mens schadelijk zijn en negatieve effecten op de biodiversiteit (insecten) hebben. Vele van deze acuut zeer werkzame insecticiden hebben ook nog de eigenschap dat hun reacties met organismen onomkeerbaar zijn, cumulatief zijn en dus voor de chronische toxiciteit geen veilige drempelwaarde bestaat⁴.

Gezien de risico's voor mens, en in het bijzonder met betrekking tot zwangeren, peuters en kleine kinderen, voor dier en milieu, heeft PAN Nederland de dierenartsen verzocht hun verantwoordelijkheid nemen en per direct geen chemische anti vlooien-, luizen en tekenmiddelen voor de behandeling van kleine huisdieren te adviseren, maar alternatieve middelen die op natuurlijke ingrediënten zijn gebaseerd.

Het onderzoeksrapport van Pesticide Action Network Nederland "**Monitoring van bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in haar, Gif voor hond en kat tegen ongedierte - een risico voor mens, dier en natuur**", het persbericht en de verstuurde brieven zijn op onze website beschikbaar <https://www.pan-netherlands.org>

Het Ctgb heeft het insecticide fipronil in twee producten (Goliath Gel en Fourmidor) als biocide een toelating verleend⁵. Deze producten mogen alleen door getrainde professionele gebruikers in binnenruimten of in lokdozen worden toegepast.

Bent u het met PAN Nederland eens dat de in menselijk haar aangetroffen hoge gehalten fipronil met een zeer grote waarschijnlijkheid uit fipronil-houdende middelen ter bestrijding van ongedierte bij hond of kat afkomstig zijn?

Vindt u dit een wenselijke situatie? Zo nee, welke maatregelen denkt u te ondernemen om deze onwenselijke situatie te voorkomen?

Bent u met Europese Medicijn Agentschap (EMA) en het College ter Beoordeling Geneesmiddelen (CBG) eens, dat voor de toelating van anti vlooien-, luizen- en tekenmiddelen voor niet-voedselproducerende huisdieren, zoals hond en kat, geen ecotoxicologische risicotesten vereist zijn? Zo ja, op basis waarvan is het zeker dat deze middelen geen ecologisch risico vormen?

Kunt u ons verklaren waarom middelen ter bestrijding van vlooien, luizen en teken bij gezelschapsdieren zoals hond en kat als diergeneesmiddel en niet al biocide geïnclassificeerd zijn?

Wij zouden het zeer op prijs stellen als u zich gaat inzetten voor een stop van het gebruik van chemische insecticiden ter behandeling van vlooien, teken en luizen bij huisdieren.

Wij zien uw reactie op onze onderzoeksresultaten en uw antwoord op onze vragen graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Margriet Mantingh, Voorzitter PAN Nederland
Hans Muilerman, Secretaris PAN Nederland

² <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

^{3a} <https://www.pesticideinfo.org/chemical/PRI3246>

^{3b} <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

⁴ Sanchez-Bayo F., 2009. From simple toxicological models to prediction of toxic effects in time. *Ecotoxicology*. Apr; 18(3):343-54. doi: 10.1007/s10646008-0290- 1. Epub 2008 Dec 17.

⁵ Ctgb Toelatingen. <https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>